

Društvo je imelo v pretečenem letu hude boje: zlasti socijalnim demokratom je društvo trn v peti; pri vsaki priliki so hujskali zoper društvo in njene ude z obrekovanjem in opravljanjem, žalibog, da so jim pri tem nečastnem delu pomagali tudi taki, od katerih smo pričakovali podpore ali vsaj nepristranosti. A vse nakane združenih nasprotnikov so se ponesrečile. Pokazalo se je, da stoji društvo na trdni podlagi večne resnice sv. katoliške vere in da se mu zaradi tega ni batí nobenih nasprotnikov.

Nato poroča denarničar, g. Antloga; iz njegovega poročila posnamemo, da je imelo društvo v pretečenem letu 100 gl. 61 kr. dohodkov in 100 gl. 38 kr. stroškov. Pregledovalcem računov se izvolita Franc Voh in Ant. Koren. Nato je bila volitev novega odbora. Izvoljen je večinoma stari odbor, kateri si je zbral za predsednika gospoda Jerneja Meh-a, za podpredsednika č. g. Mart. Ulčnik-a, tajnikom č. g. Mateja Osenjak-a, denarničarjem Martina Antloga.

Da skaže društvo hvaležnost svojemu ustanovitelju, č. g. Dekortiju, in č. g. Frančišku Korošču, prefektu v Mariboru, kateri je že večkrat govoril na društvenih shodih, imenoval je občni zbor enoglasno oba gospoda častnim članom. Nato se izreče »Slov. Gosp.«, kot edinem listu na slov. Štajarju, ki razkriva zmote socijalnih demokratov, priznanje in zahvala, ter se v naročbo priporoča.

Gospod jurist Antloga spodbuja k odločnemu delovanju zoper socijaldemokrate, priporoča, da bi delavska društva na Spodnjem Štajarju skupno delovala, razlaga, kaj je socijalizem, razkriva zmote in neizpeljive nazore socijalnih demokratov. Omenja tudi internacionalizem socijalnih demokratov ter navdušuje navzoče, naj se povsod vedejo kot zavedni Slovenci.

K sklepu se je sprejela sledeča resolucija: »Vilici, zbrani na občnem zboru »slov. katol. delavskega društva« v Žalcu, z veseljem pozdravljajo osnovanje krščanske slovanske zveze v državnem zboru, ter prosijo slovenske poslance, naj se krepko potegujejo za pravice kmečkega, delavskega in obrtnega stanu, posebno naj skrbijo, da se pravično razdelijo bremena med našo in ogersko državno polovico in se potrudijo, da se vpelje jezikovna naredba, kakoršna je na Češkem in Moravskem, tudi med Slovenci«. S trikratnim »živio« na sv. očeta in svetlega cesarja je sklenil gospod predsednik III. občni zbor.

Cerkvene zadeve.

† Ptujski prošt Jožef Herzič.

Zalosten izlet smo imeli Ptujčani in okoličani letos prvega maja. Našega gospoda prošta smo zagnili v hladno zemljo. Točno ob 10. uri so preč. g. inf. stolni dekan L. Herg zapeli »Libera« — Reši jih Gospod! — Potem se truplo pokojnega g. prošta med čudovitimi miserere-glasovi prenese v cerkev, kjer so se opravile zadušnice. Zdaj stopijo učeni gospod kanonik dr. Jožef Pajek na pridiznico, ter v kratkem, pa prisrčnem nagovoru obilnemu poslušalstvu, iz meščanov, okoličanov, vrhuncev uradnikov in vojščakov obstoječemu, razložijo življenja tek pokojnega g. prošta po navodu Pavlovih besed: »Določeno je vsem enkrat umreti, in potlej je sodba«, govoreči:

G. Jožef Herzič so bili rojeni leta 1843. pri Veliki Nedelji od priprostih, bolj ubožnih, pa prav pobožnih roditeljev. Duhovniki, spoznavši bistrega dečka, ga dajo v šolo na Ptuj in pozneje v Gradec, kjer so vse šole odlične prvak opravili, pozneje pa se v Maribor prese-

lili, kjer sva postala tovariša in prijatelja. Akoravno vse povsod odlične prvak, so vendar bili ponižni in ljubeznivi do vsakega. Lahko bi se bili za višje šole pripravili, pa so rajši šli v pastirstvo na svojo prvo službo v Svetinje, kjer so imeli veliko trpeti, potem k Sv. Petru pri Radgoni, in na Ptuj, v Maribor; povsod so bili marljivi in so delali z vidnim uspehom v šolah in društvih. Od ondod grejo na faro spodnjepoljskavsko in pred dvema letoma na Ptuj, kjer sem jim nastopno besedo govoril po besedah mil. knezoškofa ob posvečenju: »Bog blagoslovi vhod in izhod tvoj«. Kar pa vi brž niste opazili, da sem trčil in mislil na današnji izhod pokojnega gospoda; oni pa so me razumeli, kar so mi pozneje pravili, in jaz jim omenim: Prijatelj, k večjemu dve ali tri leta še imaš živeti! Dobro, bom pa tota svesto porabil. In tako so se pripravljali na svoj izhod, vsak večer mislili na smrt, molili Lavretanske litanije: zato je gotovo blažen njihov izhod, in ljuba Mati božja jim je sprosila milostno sodbo božjo, ker so jo tolikokrat in tako pobožno nazivali: Sv. Marija, prosí za nas!

Po tem solznorodnem govoru so služili preč. stolni dekan slovesno sveto mašo, med katero je dobro izurjeni pevski zbor zapel »Requiem« s čudežnomilim »Sanctus«. Ves zbor 77 duhovnikov zapoje po sv. maši zopet libera »Reši jih«; ter vzdigne se nepričakovano slovesni sprevod: spredi gre vsa šolska mladež, nekaj gospodov, gasilci, duhovniki, pokojnika so 4 črne v prekrasni, z infulo in kelihom okinčani krsti peljali, sorodniki, uradniki, vojščaki, gospe, ženske, pod jasnosolčnim nebom, mimo zaprtih prodajalnic, med gorečimi svetilnicami skozi zelene rajde na »Novi Ptuj«: mirovišče prekrasno. Bilo je ravno dvanajst, ko so pokojnika v grob položili. R. I. P. S. G.

Cerkvena glasba.

Naš znani skladatelj Ign. Hladnik, katerega skladbe so se tako vrlo obnesle in udomačile na naših korih, vsled njih melodijoznosti in rabljivosti, ker se i on ozira na praktično stran naših razmer glede cerkvenega petja, in s katerimi je za povzdigo cerkvenega petja mnogo pripomogel, podaja sedaj zopet tri nove skladbe, katere vsem organistom in pevovodjem glede njihove rabljivosti prav zelo priporočamo in to so:

1. Latinska maša v čast sveti Družini, za Sopran, Alt in Bariton spremljavo orgelj op. 22. Lahka je ta maša, da jo zamore vsak organist z dvema pevkama z najboljšim uspehom prednašati in tako na najlažji način zadostiti pravilom in zahtevam cerkve. Cena z glasovi 1 fl., posamezni glasovi 20 kr.

2. »Venite exultemus« 12 Tantum ergo za mešani zbor, op. 26.; cena 50 kr.

3. Asperges me, Vidi aquam in 3 Ecce sacerdos magnus (za birmo) za mešani zbor, cena 40 kr. Vse tri dele ob enem 1 fl. 50 kr. Skladbe so lahke in v slogu Marijinih pesmij op. 14. Dobe se pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko.

Gospodarske stvari.

Rudečica ali svinjska kuga.

Večkrat žalibog obiše naše kraje kaka kužna bolezen pri živini, toda se navadno ne mudi dolgo pri nas. Le jedna nam je ostala zvesta, kakor nesrečna tovarišica, in ta je rudečica, kužni črm, vrančni prisad ali še drugače imenovana, sploh ji najbolj pristoji ime svinjska kuga. Že več deset-

letij prazni ona naše svinjake, žalibog pa še vedno ne znamo se ji uspešno ustavljati.

Bolezen se najraji pokaže po hudej vročini meseca avgusta in septembra, kadar nastopi deževno vreme. To kaže, da na njo jako upliva prememba toplote ali zraka. Druzega pravega uzroka te bolezni, kakor ob enem tudi zdravila pa še žalibog zdravniki danes ne vedo.

Znamenja bolezni so naslednja: Svinja postane klaverna, poveša ušesa in rep, oči so rjave in kalne, zivot kaže veliko vročino, sapa je nagla in težka. Vrh tega žival mrazi, zato se zarija v steljo ali gnoj, kolikor more. Koža je od začetka rjava, kakor pri drugem vnetju, pozneje pa postane višnjeva in dobi nekake mehurje ali »bleke«. Žival noče ali ne more žreti, nekako pijana se vlačí najdalje par dnij, dokler navadno ne pogine.

Žalibog da pogosto v jednom hlevu ni dosti jedna nesreča, kar kaže nalezljivost te bolezni. Najraji napade mlade in rejene prasce, s katerimi tudi najbolj naglo deluje. Kadar se loti z vso močjo, navadno izprazni hlev do najbolj mršavega praseta, katero nima močne krvi. To kaže, da je ta bolezen krvna bolezen, sicer jako podobna vnetju pljuč, le ta posebnost jo znači, da žival postane h koncu vselej rudeče višnjeva.

Uzrokov te bolezni je več in to pri hlevu, hrani in pijači. Zaduhel in moker hlev je stanovanje kužnih soparov, kjer se bolezen utabori in vsako leto davi živino. Treba je torej skrbeti za prezračenje hlevov, kar se najlaže doseže, ako se napravijo na vratih hleva male linice, katere se po letu odprte. Tudi se mora gnoj pogosto odstranjevati in skrbeti za suho steljo, kakor tudi čedno korito. Posebno ostanki v koritu, ko začnajo gniti, razširjajo škodljive sopare, v katerih se cimi strup raznih bolezni.

Veliko uzrokov je tudi pri hrani. Ako je ta kuhana, naj bode dobro prekuhana, da ne zastaja v želodcu ali črevah živine. Če je pa surova, na primer trava, detelja, zelje itd. mora biti sveža ali irišna, zato naj se dobiva v jutru, kadar se je rosa nekoliko posušila. Nikoli ne velja travo dolgo naprej nakositi in velo, na pol suho ali plesnjivo krmiti! Najbolj škodljiv pa je razni plevel, v katerem so zmešane razne rastline z koreninami in prstjo vred. Ako je ta navrh še sparjen od solca ali že star, ni je bolj svinjam škodljive hrane od njega.

Velikokrat je bolezen kriva tudi slaba pijača. Pomni naj se, da tudi svinja potrebuje vsaj v poletnej vročini mrzle in snažne vode, da si z njo tolaži žejo in shladi želodec in čreva. Škodljiva je tudi svinji nesnažna in snrdljiva luža, v kateri se vlačí mnogo raznega mrčesa. Zraven se mora skrbeti, da dobivajo svinje dosti vode in o pravem času, da ne trpe žeje. Dobro je, jim zraven pijače dajati pogosto grenke ali glavberjeve soli, da se jim čreva izčistijo. V ta namen se priporoča tudi nezrelo sadje, ki pada z drevja, ker ima v sebi kislino, katera prebavljanje podpira. Koristno je torej pijači dodajati kisa, kvasa ali kislega mleka. Sploh se mora pri svinjah vedno paziti, da gre blato rahlo od njih, kajti trdo blato izvira od prevelike vročine v črevah.

(Konec prih.)

Dirkalsko društvo ljutomersko priredi letos dve dirki, katerih prva bode dne 23. maja.

Darila pri tej dirki znašajo 700 kron in smejo tekmovati konji iz cele Štajarske, vendar-le taki, ki so v lasti kmečkih posestnikov, zato se na to opozarjajo posestniki, zlasti iz okrajev Ljutomer, Radgona, Ormož, Ptuj, in tudi vrli Savinjšani tam doli bodo nam dobro došli!

Konjerejci, koji se teh dirk s svojimi konji udeležiti želé, naj konje začasa vadijo in jim ne pokladajo zelene krme, ker tak konj dobi velik trebuh, polna čreva pritiskajo na pljuča in ovirajo prosto dihanje, konj se hitro poti in utruji.

Skrbite torej, da bodo naši konji v hitrosti napredovali. Konji, ki se bodo z dobrim uspehom udeležili ljutomerske dirke, imajo upanje tudi na odklovanje pri mariborski dirki, ki bode dne 13. junija. Propozicije za obe dirki se bodo o pravem času razglasile.

Sejmovi. Dne 8. maja v Poličanah (za svinje) in v Polju. Dne 10. maja v Šmarijah, Arnovžu in Brežicah. Dne 12. maja na Planini, v Slov. Gradcu in Imenem (za svinje). Dne 13. maja na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Maribora. (Vabilo) na veliki koncert, katerega priredi mariborska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda s prijaznim sodelovanjem slovanske čitalnice mariborske dne 9. majnika 1897 v vrtni dvorani hotela »Stadt Wien«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: 50 kr. za osebo, 1 gl. 20 kr. za obitelj. Vspored: 1. Orkester. — 2. »Ave Maria« iz opere »Gorenjski slavček«, mešan zbor s spremljevanjem orkestra; A. Foerster. — 3. »Zvezde«, moški zbor z bariton-solo; L. Hudovernik. — 4. Orkester. — 5. Vspomladna pesem, mešan zbor; St. Pirnat. — 6. Sirota, moški zbor z alt-solo; A. Hajdrich. — 7. Orkester. — 8. Kakor nekdanj, moški zbor; P. H. Sattner. — 9. Križaci na morju, velik mešan zbor; K. Bendl. — Ze lansko leto je nameravala naša podružnica prirediti velik koncert v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Ker lani to ni bilo mogoče, zato letos pričakujemo toliko večje udeležbe mariborskih, pa tudi vnanjih Slovencev. Saj na tem koncertu zopet hočemo pokazati, kaj da premoremo v pesmi in godbi, Slovenci mariborski in iz drugih krajev pa zopet hočejo pokazati, da jim je čez vse draga slovenska pesem, pa tudi prekristna družba sv. Cirila in Metoda. Na veselo svidenje!

Iz Slov. goric. (Občni zbor.) V torek po veliki noči je bil občni zbor posojilnega društva pri Sv. Trojici v Slov. gor. Bili smo radovedni na ta shod iz tehtnih uzrokov: Kako-le stoji s to posojilnico, zlasti pa smo želili slišati, ali bode to novorojeno dete zdravo in dovolj čvrsto, da je upanje prihodnjega krepkega življenja. K zborovanju se je sošla tolika množica ljudi, kakor nismo nikakor pričakovali. Načelnik posojilnice, g. F. Golob, pozdravi navzoče, ter razvije kratko zgodovino mladega društva po 8-mesečnem obstanku. Društveni nadzornik č. g. F. Z. za načelnikom razjasni denarno stanje, iz katerega je razvidno, da posojilnica ni samo na krepkih nogah, temuč da je bila potrebna, in je za našega kmeta velik pripomoček. Zapisnik »posojilnih društev« po načelih Raiffeisen-ovih nam kaže, da je število takih posojilnic na Štajarskem do sedaj 80. Deset novih se sedaj ustanavlja, med slednjimi ena na Slov. Štajarju: pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Večinoma so vse imenovane posojilnice na nemškem Štajarju. Na južnem Štajarskem je do leta 1894. na Bizeljskem, v Radvanju pri Mariboru 1895; Hoče, Sv. Duh nad Mariborom, in Sv. Trojica v Slov. gor. Glede števila prebivalcev zavzema slednja tretje mesto; deležnikov 150; po polletnem poslovanju je bil veseljni promet 27.884 fl. 04 kr.; koncem sušca t. j. po 8-mesečnem delovanju je dosegel promet 45.475 fl. 96 kr. Te številke pričajo,